

Brest hrabolistý

Ulmus minor Mill. (*carpinifolia* Rupp. ex Suckow)

čeláď: brestovité *Ulmaceae*

Taktiež nazývaný aj brest poľný.

Je teplomilná hlboko zakoreňujúca drevina, ker alebo strom dorastajúci do výšky až 30 metrov.

Pôvodná drevina vyskytujúca sa na území Slovenska. Rozšírená je ale aj po celej Európe, v severozápadnej Afrike, severné Turecko, Kaukaz, Irán.

V dubových xerotemofilných lesoch a lesostepiach sa vyskytuje často krovitá forma s korkovými lištami na konárkoch.

Listy striedavé, obrátene vajcovité, majú asymetrickú bázu listu. Okraje sú pílkovité až dvojito pílkovité. Na lícnej strane lesklé, na rubovej svetlozelené, s chĺpkami.

Červenkasté kvety vo zväzoch sa objavujú ešte pred olistením v marci až apríli.

Plodom je nažka so zeleným, širokým, okrúhlym lemom.

Rastie na okrajoch lesov, v zmiešaných a lužných lesoch. Často sa vysádza v záhradách a parkoch.

Na liečebné účely sa zbiera mladá kôra a puky. Odvar sa používa na liečbu pri poruchách trávenia a silných hnačkách. Možno ho použiť aj ako kloktadlo proti zápalom ústnej dutiny a hltana. Na vonkajšie použitie je vhodný odvar napr. na vymývanie hnisavých a otvorených rán.

V dnešnej dobe je brest ohrozený hubovým ochorením tracheomykózou, tzv. grafiózou.

Mezei szil

Ulmus minor Mill. (carpinifolia Rupp. ex Suckow)

család: szilfafélék – Ulmaceae

Közönséges szilnek is nevezik.

Melegkedvelő, mélyen gyökerező fatörzsű növény, cserje vagy akár 30 méter magasságot is elérő fa.

Szlovákia területén őshonos fajtája. De elterjedt egész Európában, Északnyugat-Afrikában, Észak-Törökországban, a Kaukázusban és Iránban is.

A melegkedvelő és szárazságtűrő tölgyesekben és erdős sztyeppéken gyakran cserje formájában fordul elő, ágain paralécekkel.

A levelek váltakozó állásúak, visszás tojásdad alakúak, aszimmetrikus levélalappal. Szélük egyszer vagy kétszer fogazott. Felső oldaluk fényes, fonákjuk sötétzöld színű és szakállszőrös.

A kötegekben fejlődő vöröses virágok márciusban és áprilisban, még a levelek előtt megjelennek. Termése zöld, széles és kerek peremmel rendelkező kaszat. Erdőszéleken, vegyes és ártéri erdőkben nő. Gyakran kertekbe és parkokba is telepítik.

Gyógyászati célokra a fiatal kérget és a rügyeket gyűjtik. A főzetet emésztési zavarok és erős hasmenés kezelésére használják. A szájüreg és a garat gyulladása esetén gargalizálásra is használható. A főzet külső használatra is alkalmas, pl. gennyes és nyílt sebek tisztítására.

Az utóbbi időben a mezei szilfát gombás megbetegedés, a tracheomikózis és az ún. grafiózis (szilfavész) veszélyezteti.

FIELD ELM

Ulmus minor Mill.

Family: Ulmaceae

Known as the field elm.

It is a thermophilic deep-rooting tree, shrub or tree growing to a height of up to 30 m.

Although this woody originally occurs in the Danube region, it is extended into other parts of Europe, North Africa, Asia Minor, the Caucasus and Iran.

In oak xerophilic forests and forest-steppes there is often a shrub form with cork strips on branches.

The leaves are alternate, ovoidal and have an asymmetrical shape. Moreover, they are leathery to the touch and have toothed or doubly toothed edges. Their colour is light green on the reverse and glossy on the obverse, with trichomes.

The reddish flowers in the bunches appear before the foliage in March or April.

The fruit is empty, round, green samarae.

Ulmus minor Mill grows on forest edges, in mixed and floodplain forests. It is often planted in gardens and parks.

Young peel and buds are collected for medicinal purposes. Herbal decoction is used to treat indigestion and severe diarrhea. It can be used as a gargle against inflammation of the mouth and throat. For external use, a decoction is suitable for washing purulent and open wounds.

Today, elm is at risk of fungal tracheomycosis.